

KURSUS „PEREKONNAÕPETUS“

1.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Gümnaasiumi perekonnaõpetusega taotletakse, et õpilane

- 1) kujuneb terviklikuks, iseseisvaks ja teisi arvestavaks isiksuseks;
- 2) omandab teadmised, oskused ja hoiakud, mis on vajalikud perekonnavalikuks;
- 3) omandab valmiduse tunnetada iseennast ja oma rolli nii kasvuperekonnas kui ka enda loodava perekonna liikmena.

1.2. Õppeaine lühikirjeldus

Õppetegevuse valikul lähtutakse inimeseõpetuse üldisest eesmärgist, et toetada õpilase isiksuse arenemist ning sotsialiseerumist, kusjuures põhirõhk on hoiakute kujundamisel.

Perekonnaõpetuse kursuses keskendutakse perekonnavaliku psühholoogiale, eetikale, sotsioloogiale, perekonnaõigusele, majandamisele ja perekonna rollile ühiskonnas. Kursus aitab mõtestada ja analüüsida olemasolevate kogemuste alusel oma rolli kasvuperekonnas ning arendada vastutustunnet loodavaks perekonnavalikuks. Perekonnaõpetuse kursus toetab eelkõige õpilase enesemääratlus-, sotsiaalse ja väärtuspädevuse kujunemist.

Õpilane õpib tundma ühiskonnas toimivaid protsesse ning nähtusi, mis mõjutavad pereelu. Kursusel rõhutatakse inimeseõpetuse praktilist kallakut. Õppetegevused on õpilase jaoks mõistetavad ja tähenduslikud ning toetavad arusaama õpitava vajalikkusest. Ainekäsitus on võimalikult elulähedane.

Õppe-metoodiliselt on tähtsad kolm valdkonda:

- 1) mitmekesised õppemeetodid, sh aktiivõppemeetodid ning praktilised ülesanded;
- 2) individuaalse ja kollektiivse õppe võimaldamine;
- 3) õppe sidumine koolivälise eluga, tagades aine seotuse igapäevaeluga.

Õpitulemuste kontrollimise ja hindamise vormid on mitmekesised.

Väärtuskasvatus ja hoiakute kujundamine toimub mõistvas õhkkonnas ning on suunatud positiivse mõtlemise arendamisele toimetulekuvõimaluste üle. Arvestatakse õpilase isikupära, austatakse isiklike seisukohti, võimaldatakse vabalt arvamust avaldada.

Perekonnaõpetuses õpitakse teatud teemasid ülevaate korras jateatud teemasid sügavuti. Teemasid käsitletakse vastavalt vajadusele kas järnevatena või integreerituna.

1.3. Gümnaasiumi õpitulemused

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) selgitab kooselu ja perekonna eri vormide osa üksikisiku ning ühiskonna elus;
- 2) väärtustab perekonda ning oskab analüüsida lähedaste inimuhete rolli ja oma vastutust suhetes;
- 3) analüüsib perekonna ülesandeid ning on valmis korraldama perekonna argielu;
- 4) tunneb perekonna psühholoogilist, õiguslikku ja majanduslikku külge, teadvutab ühiskonna mõju perekonna kasvatustegevusele;
- 5) selgitab lapse arengut ja vanema rolli lapse kasvatamises;
- 6) selgitab püsisuhte olemust, väärtustades usaldust ja positiivseid tundeid;
- 7) tunneb iseennast, oma rolli ja vastutust nii kasvuperekonna kui oodava perekonna liikmena;
- 8) on valmis tegema valikuid isikliku pereelu õnnestumiseks;
- 9) mõistab vajadust tegutseda turvaliste inimsuhete nimel.

1.4. Õpitulemused ja õppesisu

Perekond

Õpitulemused:

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) kirjeldab perekonna ja peresuhete muutumist aegade vältel;
- 2) selgitab ja analüüsib perekonna vormide mitmekesisust;
- 3) analüüsib perekonna funktsioone ning selgitab, kuidas oleneb nende täitmine igast pereliikmest;
- 4) selgitab perekeskse ja individualistliku perekäsitluse olemust.

Õppesisu

Perekond. Perekonna minevik, olevik ja tulevik. Kooselu vormid. Perekonna eri vormid. Perekonna funktsioonid. Perekeskne ja individualistlik perekäsitlus.

Püsisuhe

Õpitulemused:

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) kirjeldab püsisuhte loomist ja säilimist mõjutavaid tegureid ning tähtsustab positiivseid tundeid ja negatiivsete tunnetega toimetulekut püsisuhte alusena;
- 2) mõistab püsisuhetest tulenevat vastutust ja kirjeldab toimetulekuviise lähisuhete lõppemise korral;

- 3) kirjeldab armastuse olemust;
- 4) selgitab seksuaalsuhete seotust armastusega ning turvalise ja vastastikku rahuldust pakuva seksuaalkäitumise põhimõtteid;
- 5) kirjeldab, kuidas mõjutavad ühiskond ja kultuur suhtumist seksuaalsuhetesse.

Õppesisu

Lühi- ja pikaajaline suhe. Püsisuhte loomine ja säilitamine. Püsisuht mõjutavad tegurid. Tunded ja püsisuhe. Püsisuhtest tulenev vastutus. Toimetulek suhete lõppemisega. Armastuse olemus ja liigid. Seksuaalsuhted. Turvaline seksuaalkäitumine. Ühiskonna ja kultuuri mõju seksuaalsuhetele. Abielu

Õpitulemused.

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) analüüsib registreeritud ja vabaabielu eeliseid ja puudusi;
- 2) selgitab abieluga seonduvate kommete tugevdavat ja toetavat mõju inimsuhetele;
- 3) kirjeldab abielu perioode, abieluga kohanemist ja rahulolu mõjutavaid tegureid;
- 4) selgitab abieluõigusest tulenevaid õigusi ja kohustusi.

Õppesisu

Abielu: registreeritud abielu ja vabaabielu. Tavad ja kombed. Abieluline kohanemine. Abielu perioodid. Abielulise rahulolu muutused kooselu jooksul. Abielusuhetest tulenevad õigused ja kohustused. Lapsevanemaks olemine

Õpitulemused:

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) kirjeldab lapsevanemaks olemist;
- 2) analüüsib vanemate kasvatuslikku rolli ja vastutust;
- 3) analüüsib vanemate kasvatusstiile;
- 4) kirjeldab tõhusaid meetodeid, mis aitavad planeerida rasedust;
- 5) selgitab planeerimata rasedusega kaasnevat valikuid.

Õppesisu

Lapsevanemaks olemine ja selle komponendid: bioloogiline, juriidiline, psühholoogiline, sotsiaalne. Vanemate roll ja vastutus. Kasvatustüübid. Pereplaneerimine ja seda mõjutavad tegurid. Planeerimata rasedus.

Laps

Õpitulemused:

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) selgitab laste arengulisi vajadusi varases lapseas ja vanemate osa nende rahuldamisel;
- 2) selgitab lapse ja vanema vahelise kiindumuse olemust ja vanema mõju sellele;
- 3) analüüsib kodukasvatuse olemust ja tähtsust.

Õppesisu

Lapse areng ja vanema osa selles. Kiindumussuhe lapsega ning vanemate mõju selle kujunemisele. Kodukasvatuse olemus, eesmärgid ja osa lapse arengus.

Kodu ja argielu

Õpitulemused:

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) teadvustab kodu kui turvalist elukeskkonda;
- 2) oskab näha võimalusi pereliikmete vajaduste ja väärtustega arvestamiseks ning vastastikuseks toetuseks;
- 3) kirjeldab pereliikmete rolle, nende paindlikkust ja kokkuleppelisust;
- 4) tunneb tõhusaid lahkhelide lahendamise viise;
- 5) kirjeldab pereliikmete elukvaliteeti mõjutavaid tegureid;
- 6) teab, kuidas sõltuvused mõjutavad peresuhteid, ning selgitab kaassõltuvuse olemust;
- 7) oskab seada tervise edendamiseks seonduvaid eesmärke;
- 8) teadvustab lahkuminekute põhjusi ja tagajärgi;
- 9) teadvustab leina olemust ja sellest ülesaamise võimalusi;
- 10) väärtustab perekondlike suhete säilimist.

Õppesisu

Kodu ja selle loomine. Kodu kui elukeskkond. Pereliikmete vajadused ja väärtused, nendega arvestamine.

Sallivus. Rollide jaotumine. Abistavad suhted. Suhtlemine. Lahkhelid ja nende lahendamise võimalused. Perekonna tervislik eluviis. Terviseriskid. Lahkumine ja lahutus. Lein ja sellega toimetulek. Peresuhete säilitamine.

Perekonna majanduselu ja õigusaktid

Õpitulemused:

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) oskab kavandada pere eelarvet ning mõistab iga pereliikme õigust oma ajale, ruumile ja materiaalsele kulutustele, arvestades teisi;
- 2) teab põhilisi pereelu ja laste elu reguleerivaid seadusi.

Õppesisu

Pere eelarve ja materiaalsed ressursid. Abielu ja laste elu reguleerivad seadused.

Perekond inimese elus

Õpitulemused:

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) selgitab perekonna tähtsust inimese elus;
- 2) selgitab põlvkondi ühendavate sidemete tugevdavat ja toetavat mõju pereelule;
- 3) väärtustab perekonnaelu rikastavat mõju isiksusele.

Õppesisu

Perekonna tähtsus inimese elu erinevatel perioodidel. Side põlvkondade vahel. Õnn ja perekonnaelu.

Õppetegevus

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, aine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingu läbivate eemadega;
- 2) taotletakse, et õpikoormus on mõõdukas;
- 3) võimaldatakse õppida individuaalselt ja üheskoos teistega, et toetada õpilase kujunemist aktiivseks ja iseseivaks õppijaks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud ülesandeid, mis suurendavad õpimotivatsiooni;

- 5) rakendatakse nüüdisaegseid õpikeskkondi ning õppematerjale ja- vahendeid;
- 6) kasutatakse mitmekesiseid õppemeetodeid, sh aktiivõpet;
- 7) laiendatakse õpikeskkonda;
- 8) arvestatakse õpilaste võimeid ja ühiskonnas toimuvaid muutusi;
- 9) arendatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja hoiakuid, mille kujundamisele pannakse põhirõhk;
- 10) taotletakse, et ainekäsitus oleks võimalikult elulähedane.

Füüsiline õpikeskkond

1. Kool korraldab valdava osa õppes klassis, kus on võimalused rühmatööks ning toetavad demonstratsioonivahendid.
2. Õppe sidumisega igapäevaeluga võimaldab kool õpet väljaspool klassi.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse gümnaasiumi riikliku õppekava üldosa sätetest. Hindamise põhiline ülesanne on toetada õpilase arengut, kujundades positiivse minapildi ja adekvaatse enesehinnangu, kusjuures oluline on õpilase enda roll hindamisel. Perekonnaõpetuses hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi, kuid ei hinnata hoiakuid ja väärtusi, mille kohta antakse tagasisidet. Õpitulemusi hinnatakse nii suuliselt kui kirjalikult, aga ka praktilisi ülesandeid.

Suuliste ja kirjalike ülesannete puhul õpilane:

- 1) selgitab ja kirjeldab mõistete sisu ning seoseid;
- 2) selgitab arvamusi, hinnanguid, seisukohti ja suhtumisi, seostades neid teadmiste ja igapäevaeluga;
- 3) eristab, võrdleb, rühmitab ja analüüsib olukordi, seisundeid, tegevusi ning tunnuseid lähtuvalt õpitulemustest;
- 4) demonstreerib faktide ja seaduspärasuste tundmist.

Praktiliste ülesannete puhul õpilane:

- 1) rakendab teoreetilisi teadmisi õpituatsioonides;
- 2) demonstreerib õpitulemustes määratud oskusi õpituatsioonides;
- 3) kirjeldab teadmiste ja oskuste rakendamist igapäevaelus.